Цілком погоджуємось із думкою Л. Кобильнік про те, що самоактуалізація майбутніх педагогів – це процес постійної роботи над собою, це рух уперед, до досконалості, до ідеалу самих себе. Самоактуалізація виступає показником повноти самореалізації особистості студентів. Вона свідчить про ступінь розвитку самосвідомості, рівень орієнтованості у життєвих і соціальних ситуаціях, наявність потенційних та реальних можливостей особистості для її самоздійснення, рівень організаційно-вольової зрілості в управлінні життєвими обставинами та подоланні життєвих труднощів [2].

Розроблені в дослідженнях науковців критерії самоактуалізації майбутніх педагогів мають такий якісний зміст і відповідні показники прояву:

– професійна самомотивація особистості майбутнього педагога;

– зорієнтованість на отримання професії;

– бажання досягати кращого результату;

– вмотивованість обраною спеціальністю;

– змагальність з іншими;

– професійна перспектива.

Отже, професійна самоактуалізація особистості передбачає пошук власної професійної ролі, образу Я, професійного іміджу, визначення для себе професійних перспектив, їх досягнення, визначення нових професійних цілей, прагнення до гармонійного розкриття та реалізації свого потенціалу в обраній професії. Весь цей процес супроводжується цілою низкою компонентів (етапи, критерії, модель, структурні та мотиваційний компоненти, особистості якості), що є невід'ємними складовими успішної професійної самоактуалізації особистості. Професійна самоактуалізація зумовлена всім процесом професійної підготовки майбутніх учителів і виступає як значущий елемент готовності до педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Гусейнова Н.О. Дослідження явища самоактуалізації у психологічному дискурсі / Н.О. Гусейнова //Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. – 2014. – Вип.1, т.1. – С. 25–30.
2. Кобильнік Л. М. Психологічні особливості самоактуалізації особистості майбутніх психологів і педагогів: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Л.М. Кобильнік; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2007. – 20 с.
3. Ткалич М.Г. Психолого-організаційні детермінанти самоактуалізації менеджерів комерційних організацій: автореф. дис… канд. психол. наук / М.Г. Ткалич / Інститут психології ім. Г.С.Костюка. – К., 2006. – 20 с.

УДК 373.2:613

БЕРДАР Н.,
ЧЕРЕПАНЯ Н.І.
Мукачівський державний університет, Україна

ПОНЯТТЯ ЗДОРОВ'Я, ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Здоров'я – найважливіша цінність не лише окремої людини, а й усього суспільства. Щоб людина мала змогу піклуватися про своє здоров'я, про розвиток, вона повинна свідомо ставитися до життя як найважливішого дарунку природи.

Тому формувати культуру здоров'я особистості, прищеплювати розуміння пріоритету здорового способу життя, надавати ґрунтовні знання про основи здоров'я потрібно дітям з раннього віку, щоб знання, вміння та навички перейшли в звичні, необхідні потреби.

Дошкільники ще з раннього віку оволодівають певним обсягом стихійних знань про здоров'я, їх цікавить власний організм, вони намагаються дослідити його як можуть. Малюки несподівано для себе роблять відкриття, наслідуючи дорослих, доглядаючи власне тіло. [1, с.97].

Щоб дитина знала, що таке здоров'я, що впливає на нього, що для нього корисне, а що – шкідливе, як зберегти і зміцнити своє здоров'я й здоров'я інших людей, мають ретельно подбати дорослі (батьки й педагоги). Головне – правильно дібрати інформацію для подання дітям: щоб вона була наукова, доступна для сприймання дошкільнятами, зорієнтована на формування в них практичних навичок дбайливого ставлення до свого здоров'я, спиратися на традиції українського народу в збереженні та зміцненні здоров'я. Ось чому надання дітям знань про здоров'я та здоровий спосіб життя, становлення їх фізичного, психічного, соціального і духовного здоров'я є необхідним, важливим завданням кожного дошкільного навчального закладу і родини. Основними принципами в роботі мають бути: гуманізація, інтегративність, динамічність, неперервність та практична цілеспрямованість.

Виходячи з вищезгаданих вимог, можна використовувати варіативну програму надання дошкільникам знань про основи здоров'я, яка була розроблена в рамках проекту програми «Крок за кроком в Україні».

Усі складові здоров'я охарактеризовані в семи розділах програми: «Моє тіло», «Я – чистенький, я – гарненький», «Геть, хвороб», «Сонце, повітря, вода – друзі мого здоров'я», «Хто режиму дня дотримується, тому здоров'я посміхається», «Хороші вчинки і слова – помічники здоров'я», «Здоров'я дитини – з власної родини» [1, с.34].

У програмі матеріал розподілено за такими напрямами: інтереси, потреби і досвід дитини – це ті знання, вміння й навички, які здобуває дошкільник у процесі власного, інколи стихійного, пізнання найближчого довкілля; дитина й родина – обсяг знань, які мають донести дітям батьки, члени сім'ї; дитина й вихователь – зміст навчально-виховної роботи дошкільного закладу, рекомендації як краще надавати дітям знання про основи здоров'я; задоволення дитини в дошкіллі – впровадження отриманих знань у різні види дитячої діяльності, основні показники стосовно рівня знань про основи здоров'я, котрі мають бути сформовані під кінець дошкільного дитинства; майбутнє дитини – визначення необхідності здобутих знань, умінь і навичок для подальшого життя, в тому числі й для навчання в школі; минуле в сьогоденні дитини – історична довідка, яка стане в нагоді як дітям, так і дорослим, елементи народної педагогіки у формуванні знань про здоров'я та вмінь його збереження і зміцнення [2,с.8].

Увесь програмовий матеріал поданий за трьома рівнями складності і відповідно розподілений на 1-шу, 2-гу і 3-тю сходинки. Це той об'єм знань про основи здоров'я, яким мають оволодіти діти дошкільного віку.

Спочатку дошкільникам пропонується надати знання про зовнішній вигляд людини, про наявність, назви і функції зовнішніх органів, ознайомити їх з будовою зовнішніх органів, потім вивчати з ними будову і функції внутрішніх органів і систем: «Будова тіла людини», «Наші руки», «Будова і функції шкіри», «Орган зору – очі», «Орган слуху – вухо», «Ніс, органи дихання», «Зуби, рот та органи травлення», «Серце та кров». У темі «Наше здоров'я – в наших руках» надається інформація про режим дня (обґрунтовується доцільність зміни режимних моментів), про правила культурної поведінки під час їжі і в повсякденному житті, про важливий вплив на здоров'я людини природних факторів: сонця, повітря, води.

Під час опанування дітьми знаннями про основи здоров'я доцільним є застосування таких методів: наочні (спостереження, досліди, розглядання картин, ілюстрацій), словесні (бесіди, розповіді вихователя, читання художніх творів – зокрема фольклорного жанру, – казок, загадок, прислів'їв), практично-ігрові (вправляння у догляді за органами тіла, валеохвилинки, дидактичні ігри та вправи тощо). Слід практикувати і використання різноманітних форм роботи: розігрування ситуацій на валеологічну тему під час сюжетно-рольових ігор «Лікарні», «Сім'я», заняття, екскурсії, валеохвилинки.

Але валеологічні знання, тоді матимуть практичну цінність, коли будуть трансформовані в навички здорового способу життя, а цей процес відбуватиметься лише за умови активного використання дітьми отриманих знань в ігровій, зображувальній, мовленнєвій, театралізованій, дослідницькій, трудовій і повсякденній діяльності. Сформовані в дітей початкові знання про основи здоров'я стануть регулятором їхньої поведінки в повсякденному житті [3,с.112].

Список використаних джерел

1. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку: Навч. посібник. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко, Г. П. Барсуковська ; За ред. Загородньої Л. П. – Суми: Університетська книга, 2011. – 272 с.
2. Денисенко Н. Оздоровчі технології - в освітній процес / Неля Денисенко // Дошкільне виховання. – 2009. – № 11. – С. 7-8.
3. Лохвицька Л. В. Дошкільникам про основи здоров'я: Навч.-метод, посіб./ Л. В. Лохвицька, Т. К. Андрющенко. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 176 с.

УДК 373.3.064.2:373.3.011

BERNÁTOVÁ RENÁTA, DOC. RNDR. PHD.
Prešovská univerzita v Prešove, Pedagogická fakulta
Slovenská Republika

DIGITÁLNE TECHNOLÓGIE − PODPORA VÝCHOVY K ZDRAVIU RÓMSKYCH ŽIAKOV MLADŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU

Problematika výchovy k zdraviu na 1. stupni základnej školy je implementovaná vo viacerých vyučovacích predmetoch, najviac v prvouke, prírodovede, telesnej a športovej výchove a v prierezovej téme ochrana života a zdravia. Jedným zo všeobecných cieľov výchovy a vzdelávania na 1. stupni základnej školy je viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia [1]. V súčasnom vzdelávacom systéme nie je problematika výchovy k zdraviu vyčlenená do samostatného

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/